

EUROOPA KOHTU OTSUS (suurkoda)

11. juuli 2006*

Kohtuasjas C-313/04,

mille esemeks on EÜ artikli 234 alusel Verwaltungsgericht Frankfurt am Maini (Saksamaa) 24. juuni 2004. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 26. juulil 2004, menetluses

Franz Egenberger GmbH Molkerei und Trockenwerk

versus

Bundesanstalt für Landwirtschaft und Ernährung,

menetluses osales:

Fonterra (Logistics) Ltd,

* Kohtumenetluse keel: saksa.

EUROOPA KOHUS (suurkoda),

koosseisus: president V. Skouris, kodade esimehed P. Jann, C. W. A. Timmermans, A. Rosas ja J. Malenovský, kohtunikud J.-P. Puissochet, R. Schintgen, N. Colneric, J. Klučka, U. Löhmus ja E. Levits (ettekandja),

kohtujurist: L. A. Geelhoed,
kohtusekretär: ametnik K. Sztranc,

arvestades kirjalikus menetluses ja 27. septembri 2005. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades kirjalikke märkusi, mille esitasid:

- Franz Egenberger GmbH Molkerei und Trockenwerk, esindajad: *Rechtsanwalt* C. Bittner ja *Rechtsanwalt* J. Gündisch,
- Bundesanstalt für Landwirtschaft und Ernährung, esindaja: *Verwaltungsangestellter* K.-D. Lutz,
- Fonterra (Logistics) Ltd, esindajad: *solicitor* E. Gibson-Bolton, *Rechtsanwalt* A. Rinne, *solicitor* C. Firth ja *solicitor* C. Humpe,

- Saksamaa valitsus, esindaja: C. Schulze-Bahr,

- Prantsuse valitsus, esindajad: G. de Bergues, S. Ramet ja A. Colomb,

- Poola valitsus, esindaja: T. Nowakowski,

- Euroopa Ühenduste Komisjon, esindajad: C. Cattabriga, F. Erlbacher ja F. Hoffmeister,

olles 1. detsembri 2005. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

- 1 Käesolev eelotsusetaotlus puudutab komisjoni 14. detsembri 2001. aasta määruse (EÜ) nr 2535/2001, millega kehtestatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 1255/1999 üksikasjalikud rakenduseeskirjad seoses piima ja piimatoodete impordi korra kohaldamise ning tariifikvootide avamisega (EÜT L 341, lk 29; ELT eriväljaanne 03/34, lk 356), artikli 25 lõike 1 esimese lõigu ja artikli 35 lõike 2 kehtivust.

- 2 See taotlus esitati Saksa õiguse alusel asutatud äriühingu Franz Egenberger GmbH Molkerei und Trockenwerk (edaspidi „Egenberger”) ja Bundesanstalt für Landwirtschaft und Ernährungi (Saksamaa föderaalne põllumajandus- ja toiduamet, edaspidi „BLE”) vahelises kohtuvaidluses, mis puudutas impordilitsentsi andmist Uus-Meremaa või importimiseks vähendatud tollimaksumääraga.

Õiguslik raamistik

Ühenduse õigusnormid

Määrus nr 1255/1999

- 3 Nõukogu 17. mai 1999. aasta määrus (EÜ) nr 1255/1999 piima- ja piimatooteturu ühise korralduse kohta (EÜT L 160, lk 48; ELT eriväljaanne 03/25, lk 366) artikli 26 lõige 1 sätestab, et artiklis 1 loetletud toodete — sh või — importimisel ühendusse võidakse nõuda impordilitsentsi esitamist.
- 4 Sama määruse artikli 26 lõige 2 on sõnastatud järgmiselt:

„Liikmesriigid võivad litsentsi anda igale taotlejale, olenemata tema registrijärgsest asukohast ühenduses [...]

Impordi- ja ekspordilitsents kehtib kogu ühenduses. Selliste litsentside väljaandmine sõltub tagatise esitamisest, mis garanteerib toodete ekspordi või impordi litsentsi kehtivusaja jooksul; kui selle aja jooksul impordi või ekspordi ei toimu või toimub ainult osaliselt, jääb tagatise esitaja sellest täielikult või osaliselt ilma, välja arvatud vääramatu jõu korral.”

- 5 Määruse artikli 26 lõike 3 punkti c kohaselt võtab Euroopa Ühenduste Komisjon vastu muud kõnealuse artikli üksikasjalikud rakenduseeskirjad.
- 6 Määruse nr 1255/1999 artikli 29 lõige 2 sätestab meetmed, mida võib kvootide haldamisel kasutada ning täpsustab, et meetmed peavad ära hoidma igasuguse asjaomaste ettevõtjate diskrimineerimise.

Määrus nr 2535/2001

- 7 Määruse nr 2535/2001 artikli 25 lõike 1 esimene lõik sätestab:

„III lisa loetletud toodetele antakse osutatud tollimaksumääraga impordilitsents välja üksnes juhul, kui selles märgitud netokoguse kohta esitatakse vastav IMA 1 (Inward Monitoring Arrangement) sertifikaat.”

- 8 Nimetatud määruse III lisa määratleb Uus-Meremaalt pärit või kvoodi mahu ja imporditollimaksu määra. Lisaks selgub sama määruse põhjendusest 9, et eksporditava

riigi pädevate asutuste väljastatud IMA 1 sertifikaat kinnitab, et Euroopa ühendustes imporditud kaupadele vähendatud maksumäära kohaldamise tingimused on täidetud.

- 9 Määruse nr 2535/2001 artikli 32 lõike 2 kohaselt kehtivad IMA 1 sertifikaadid üksnes juhul, kui need on nõuetekohaselt täidetud ja XII lisas nimetatud väljaandva asutuse poolt kinnitatud. Mis puudutab Uus-Meremaad, siis nimetatud lisa määratleb väljaandva asutusena põllumajandus- ja metsaministeeriumi haldusalas oleva Food Assurance Authority (toidujärelevalve amet). Lisaks määratleb sama määruse IV lisa, kuidas kontrollida Uus-Meremaa või massi ja rasvasisaldust ning kuidas täita ja kontrollida IMA 1 sertifikaati kõnealuse kauba osas.
- 10 Määruse nr 2535/2001 artiklist 34 järeldub, et selle määruse artikleid 34–42 kohaldatakse Uus-Meremaa või suhtes. Kõnealuse määruse artikli 35 lõige 2 sätestab:

„Impordilitsentsi taotluse võib esitada üksnes Ühendkuningriigis.

Ühendkuningriik kontrollib kõiki väljaantud, tühistatud, muudetud, parandatud IMA 1 sertifikaate või sertifikaate, mille kohta on välja antud koopiad. Ühendkuningriik tagab, et impordilitsentsidega hõlmatud üldkogus ei ületa ühegi impordiaasta kvooti.”

Maaailma Kaubandusorganisatsiooni õigusnormid

- 11 30. oktoobri 1947. aasta üldise tolli- ja kaubanduskokkuleppe alates 1. märtsist 1969 kehtinud versiooni (edaspidi „GATT”) XVII artikli lõike 1 punkt a sätestab:

„Iga lepinguosaline kohustub kus tahes paikneva riigiettevõtte asutamisel või säilitamisel või mis tahes ettevõttele vormiliselt või tegelikult ainu- või eriprivileegide andmisel tagama, et selle ettevõtte ostu- ja müügitehingud seoses nii impordi kui ka ekspordiga on kooskõlas diskrimineerimisvaba režiimiga, mis on käesolevas kokkuleppes ette nähtud riiklike meetmete suhtes, mis mõjutavad erasektori kaubandusettevõtjate importi ja ekspordi.”

- 12 Lepingu impordi litsentsimise protseduuride kohta, mis on lisatud 1994. aasta Maaailma Kaubandusorganisatsiooni (WTO) asutamislepingule, vastu võetud mitmepoolsete kaubanduslääbirääkimiste Uruguay voorus (1986–1994) (EÜT L 336, lk 151; ELT eriväljaanne 11/21, lk 238), artikli 1 lõige 3 sätestab, et impordi litsentsimise protseduureegleid tuleb kohaldada neutraalselt ning hallata ausalt ja erapoolelt.

Menetlus põhikohtuasjas ja eelotsuse küsimused

- 13 2001. aasta Dairy Industry Restructuring Act’iga (piimatööstuse ümberkorraldamise seadus, edaspidi „2001. aasta seadus”), mis jõustus 27. septembril 2001, andis Uus-

Meremaa seadusandja ainulitsentsi Uus-Meremaa või vähendatud tollimaksumääraga ekspordiks Euroopa Liitu New Zealand Dairy Boardile (edaspidi „NZDB”), mis oli hiljuti ühinenud teiste piimatootjatega, mille tulemusena moodustus Uus-Meremaa õiguse alusel turustamise ühissettevõtja Fonterra Cooperative Group Ltd (edaspidi „Fonterra”). 2001. aasta seadus keelas ekspordilitsentside mis tahes ülemineku kolmandatele isikutele. Fonterra eksportis Uus-Meremaa võid Euroopa Liitu, kasutades vahendajana üksnes NZMP Logisticsit (edaspidi „NZMP”), mis oli üks tema Ühendkuningriigis asutatud tütarettevõtjatest. Järelikult on NZMP ainus Uus-Meremaa või vähendatud tollimaksumääraga importija Euroopa Liidus.

- 14 Selles osas võib impordi protseduuri kirjeldada järgmiselt: Food Assurance Authority väljastab IMA 1 sertifikaadi NZDB-le, kes annab selle üle NZMP-le pärast seda, kui on viimasele või müünud. See tütarettevõtja esitab Ühendkuningriigis määruse nr 2535/2001 kohaselt impordilitsentsi taotluse koos IMA 1 sertifikaadiga, impordib Uus-Meremaa või Euroopa Liitu, müüb selle tollivormistuse läbinuna ja maksustatavana edasi ning teenib seega vahe impordihinna ja ühenduse kõrgema hinna vahel.
- 15 Egenberger taotles 25. augustil 2003 BLE-lt litsentsi Uus-Meremaa või vähendatud tollimaksumääraga importimiseks. 2. oktoobri 2003. aasta otsusega jättis BLE selle taotluse rahuldamata põhjendusel, et Egenberger ei ole talle esitanud IMA 1 sertifikaati ning et taotlust litsentsi saamiseks Uus-Meremaa või vähendatud tollimaksumääraga importimiseks ei saa esitada Ühendkuningriigis.
- 16 Egenberger esitas selle otsuse peale hagi Verwaltungsgericht Frankfurt am Maini, väites, et teatavad määruse nr 2535/2001 sätted on vastuolus EÜ artikliga 28, artikli 34 lõike 2 teise lõiguga ja artikliga 82. Egenberger märgib siinkohal, et aprillis 2001 oli ta Fonterrale juba esitanud Uus-Meremaa või ostupakkumise. See

pakkumine lükati siiski tagasi põhjendusel, et Fonterra ekspordib Euroopa Liitu võid vähendatud tollimaksumääradega üksnes NZMP vahendusel. Sellest tulenevalt oli Egenbergeril võimatu saada nõutavat IMA 1 sertifikaati või osta võid impordiks.

- 17 Eelotsusetaotluse esitanud kohus jagab Egenbergeri kahtlusi, mis puudutavad määruse nr 2535/2001 artikli 35 lõike 2 ja artikli 25 lõike 1 esimese lõigu kehtivust. Oma sellekohased väited rajab ta neljale punktile.
- 18 Esiteks väidab nimetatud kohus ühelt poolt, et määruse nr 2535/2001 artikli 35 lõige 2 on vastuolus EÜ artikli 34 lõike 2 teise lõiguga, kuna see võimaldab potentsiaalsetel Uus-Meremaa või importijatel, kes asuvad Ühendkuningriigis, esitada impordilitsentsi taotlus turgu korraldavatele asutustele oma enda riigis, samas kui kõik teised importijad peavad kõnealuse taotluse esitama teises liikmesriigis, nimelt Ühendkuningriigis. See põhjustab nimetatud importijatele täiendavaid kulusid ning sellel on pärssiv mõju eelkõige väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele. Lisaks on see säte vastuolus määruse nr 1255/1999 artikli 26 lõikega 2, mis näeb ette, et impordilitsentse annavad kõik liikmesriigid.
- 19 Teiselt poolt on määruse nr 2535/2001 artikli 25 lõige 1 samuti vastuolus EÜ artikli 34 lõike 2 teises lõigus ning määruse nr 1255/1999 artikli 29 lõikes 2 sätestatud diskrimineerimise keeluga, kuna see säte võib tegelikkuses välistada ekspordikvootide raames madalama tollimaksumäära kohaldamise kõigi potentsiaalsete Uus-Meremaa või importijate, v.a NZMP puhul, kes on ainus ettevõtja, kes võib saada IMA 1 sertifikaadi.

- 20 Teiseks leiab eelotsusetaotluse esitanud kohus, et määruse nr 2535/2001 vaidlustatud sätted on vastuolus EÜ artikliga 28.
- 21 Ta arvab esiteks, et määruse nr 2535/2001 artikli 35 lõige 2 teeb Uus-Meremaa või vähendatud tollimaksumääraga impordikvootidele juurdepääsu keerulisemaks neile ettevõtjatele, kes ei asu Ühendkuningriigis, piirates seega ühendusesisest vaba kaubandust.
- 22 Teiselt poolt piirab sama määruse artikli 25 lõige 1 Uus-Meremaa või ringlust ühenduses Fonterra konkurentsivastase tegevuse kaudu, mis seisneb viimase keeldumises müüa seda kaupa vähendatud tollimaksumääraga muudele importijatele peale NZMP.
- 23 Kolmandaks väidab eelotsust taotlenud kohus, et määruse nr 2535/2001 artikli 25 lõike 1 esimene lõik kehtestab ühenduse õiguskorras Uus-Meremaa õigusakti, mis annab Fonterrale monopoolse seisundi Uus-Meremaa või vähendatud tollimaksumääraga ekspordimisel. Selles osas on kõnealune säte vastuolus ka EÜ artikli 82 lõikega 1.
- 24 Neljandaks on määruse nr 2535/2001 vaidlustatud sätted vastuolus GATT-i artikli XVII lõike 1 punktiga a ning lepingu impordi litsentsimise protseduuride kohta artikli 1 lõikega 3. Tegelikult leiab eelotsusetaotluse esitanud kohus, et võttes vastu määrus nr 2535/2001, kavatses ühenduse seadusandja rakendada WTO raames võetud kohustusi. Seega, vastavalt 7. mai 1991. aasta otsusele kohtuasjas C-68/89: Nakajima vs. nõukogu (EKL 1991, lk I-2069) järgnenud kohtupraktikale võib sellise akti õiguspärasust hinnata asjas kohaldatava WTO õiguse valguses.

25 Ühelt poolt on määruse nr 2535/2001 artikli 25 lõige 1, korrates ühenduse teiseses õiguses vastupidi GATT-i sätetele Uus-Meremaa õigusnormi, vastuolus GATT-i artikli XVII lõike 1 punktis a ette nähtud mittediskrimineerimise põhimõttega.

26 Teiselt poolt ei ole määruse nr 2535/2001 artikli 35 lõikes 2 ja artikli 25 lõikes 1 sätestatud eeskirjad ei neutraalsed ega kohased ning on seega vastuolus lepingu impordi litsentsimise protseduuride kohta artikli 1 lõikega 3.

27 Sellises olukorras otsustas Verwaltungsgericht Frankfurt am Main menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

„1. Kas [...] määruse nr 2535/2001 [...] artikli 35 lõige 2 on vastuolus ühenduse ülimusliku õigusega, eriti EÜ artiklis 28 kehtestatud koguseliste impordipiirangute ja samaväärse toimega meetmete keeluga, EÜ artikli 34 lõike 2 teises lõigus kehtestatud diskrimineerimise keeluga ja [...] määruse nr 1255/1999 [...] artikli 26 lõikega 2, ning on seetõttu kehtetu?

2. Kas [...] määruse nr 2535/2001 [...] artikli 25 lõige 1 on vastuolus ühenduse ülimusliku õigusega, eriti EÜ artikli 34 lõike 2 teises lõigus kehtestatud diskrimineerimise keeluga, [...] määruse [...] nr 1255/1999 artikli 29 lõike 2 teises lõigus kehtestatud diskrimineerimise keeluga, EÜ artikliga 28 ja artikli 82 lõikega 1 ning on seetõttu kehtetu?

3. Kas määruse nr 2535/2001 [...] artikli 25 lõige 1 ja artikli 35 lõige 2 on vastuolus GATT-i artikli XVII lõike 1 punktiga a ja lepingu impordi litsentsimise protseduuride kohta artikli 1 lõikega 3 ning on seetõttu kehtetu?"

Eelotsuse küsimused

Esimene küsimus

- 28 Esimese küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus teada, kas määruse nr 2535/2001 artikli 35 lõige 2, kuivõrd see näeb ette Uus-Meremaa või impordilitsentsi taotluse esitamise Ühendkuningriigis, on kehtetu seetõttu, et ta on vastuolus EÜ artikli 34 lõike 2 teises lõigus ja määruse nr 1255/1999 artikli 26 lõikes 2 sätestatud mittediskrimineerimise põhimõttega ning EÜ artiklis 28 kehtestatud koguseliste impordipiirangute ja samaväärse toimega meetmete keeluga.

Euroopa Kohtule esitatud märkused

- 29 Egenberger, BLE ning Saksamaa, Prantsuse ja Poola valitsus väidavad, et kõnealune diskrimineerimine puudutab impordikvoodi haldamise meetet, st Uus-Meremaa või impordilitsentsi taotluste esitamise kohta (Ühendkuningriik). Nad märgivad, et muude piima- ja piimatooteturu ühise korraldusega hõlmatud kaupade jaoks võib impordilitsentsi taotluse esitada erinevatele siseriiklikele ametiasutustele.

- 30 Pealegi paneb asjaolu, et impordilitsentsi taotlus tuleb esitada Ühendkuningriigis, ebasoodsamasse olukorda muus liikmesriigis asuvad ettevõtjad, kuna selline nõue toob nendele ettevõtjatele kaasa täiendavaid kulusid. Niisugust erinevust kohtlemisel ei saa millegagi õigustada.
- 31 Fonterra ja komisjon väidavad, et põllumajanduspoliitika osas on viimasel lai kaalutusõigus. Asjaolu, et samal meetmel on teatavatele importijatele erinev mõju, ei kujuta endast diskrimineerimist, kuna see meede on kehtestatud objektiivse korra alusel ja kohandatud ühise turukorralduse üldise toimimise vajadustega. Selles osas on vaidlustatud sätte eesmärk tagada asjaomase tariifikvoodi nõuetekohane kasutamine ja hõlbustada selle kontrolli.
- 32 Muudes liikmesriikides asuvatele Uus-Meremaa või potentsiaalsetele importijatele nimetatud menetlusest tekkivaid ebamugavusi on oluliselt vähendatud, kuna määruse nr 2535/2001 kohaselt on neil võimalik esitada taotlus enda valitud keeles ning sellega kaasnevad kulud ei ületa tavalise ärisuhte puhul kantavaid kulusid. Selline erinev kohtlemine on objektiivselt põhjendatud ja jääb neisse piiridesse, mis on vajalik soovitud eesmärgi saavutamiseks.

Euroopa Kohtu hinnang

- 33 Kõigepealt tuleb märkida, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt on EÜ artikli 34 lõike 2 teine lõik, milles on kehtestatud igasuguse diskrimineerimise keeld ühise põllumajanduspoliitika valdkonnas, vaid võrdsuse üldpõhimõtte täpsustav väljendus, mille kohaselt ei tohi sarnaseid olukordi kohelda erinevalt ning erinevaid olukordi

sarnaselt, välja arvatud siis, kui selline erinev kohtlemine on objektiivselt põhjendatud (vt eelkõige 17. aprilli 1997. aasta otsus kohtuasjas C-15/95: EARL de Kerlast, EKL 1997, lk I-1961, punkt 35; 13. aprilli 2000. aasta otsus kohtuasjas C-292/97: Karlsson jt, EKL 2000, lk I-2737, punkt 39; 6. märtsi 2003. aasta otsus kohtuasjas C-14/01: Niemann, EKL 2003, lk I-2279, punkt 49, ja 30. märtsi 2006. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-87/03 ja C-100/03: Hispaania vs. nõukogu, EKL 2006, lk I-2915, punkt 48).

- 34 Käesolevas asjas on vaieldamatu see, et Ühendkuningriigis asuvate Uus-Meremaa või importijate olukord on võrreldav muus liikmesriigis asuvate importijate omaga.
- 35 Sätetades, et viimane peab impordilitsentsi taotluse esitama muus kui oma asukohaliikmesriigis, viib määruse nr 2535/2001 artikli 35 lõige 2 erineva kohtlemiseni kõnealuste potentsiaalsete importijate ja Ühendkuningriigis asuvate importijate vahel. Asjaolu, et importijad peavad taotluse esitama teises liikmesriigis, võib tõenäoliselt tekitada neile selliseid raskusi, mida Ühendkuningriigis asuvad importijad kogema ei pea. See, kuidas asi on kasutatavate keelte seisukohalt korraldatud, ei tekita probleemi, kuna taotluse vormid on kättesaadavad kõikides keeltes, pigem on välismaa haldus- ja kohtusüsteemis toimuvate haldusmenetluste ja võimalike kohtuvaidlustega kaasnevad raskused need, mis võivad asetada muus liikmesriigis asuvad importijad ebasoodsamasse olukorda ja mõjutada neid impordilitsentsi taotluse esitamisest loobuma.
- 36 Komisjoni ja Fonterra väite osas, mille kohaselt Euroopa Kohtu kohtulik kontroll komisjoni õigusakti üle ühise põllumajanduspoliitika valdkonnas piirdub ilmse hindamisvea, võimu kuritarvitamise või võimuliialduse esinemise tuvastamises, tuleb märkida, et määrus nr 2535/2001 tugineb määruse nr 1255/1999 artikli 26 lõikele 3 ja artikli 29 lõikele 1 ning nõukogu on sõnaselgelt viidanud nimetatud

artikli 29 lõikes 2, et impordikvoodi haldamise meetmed „peavad ära hoidma igasuguse asjaomaste ettevõtjate diskrimineerimise”.

- 37 Neil asjaoludel tuleb uurida, kas vaidlustatud sätted — nagu ka komisjon seda väidab — on objektiivselt õigustatud vajadusega tagada asjaomase tariifikvoodi nõuetekohane kasutamine ja hõlbustada selle kontrolli.
- 38 Komisjoni väitel ei võimalda see, kui muude liikmesriikide pädevatel ametiasutustel lubatakse Uus-Meremaa võile vähendatud tollimaksumääraga impordilitsentse väljastada, saavutada neid eesmärke, mis õigustavad kõnealuste litsentside väljastamise õiguse andmist ainult ühele liikmesriigile, kuna neid eesmärke võib saavutada ainult määruse nr 2535/2001 artikli 35 lõikes 2 kehtestatud korda järgides.
- 39 Selles osas tuleb märkida, et muude põllumajandustoodete impordiks on iga liikmesriigi pädevatele ametiasutustele antud õigus väljastada impordilitsentse (vt muu hulgas muude kaupade osas, millel peab olema IMA 1 sertifikaat, määruse nr 2535/2001 2. jaotise III peatüki 1. jagu ja selle määruse artiklid 11–16 nende piimatoodete osas, millel IMA 1 sertifikaati ei pea olema). Niisiis ei saa väita, et Uus-Meremaa või impordilitsentside väljastamise õiguse andmine ainult ühele liikmesriigile oleks vajalik selleks, et tagada asjaomase tariifikvoodi nõuetekohane kasutamine ja hõlbustada selle kontrolli.
- 40 Komisjoni nimetatud eesmärk ei saa seega õigustada raskusi, mis impordilitsentsi taotluste Ühendkuningriigis esitamise nõudest tekivad nendele ettevõtjatele, kes ei asu selles liikmesriigis, või sellest tulenevalt importijate erinevat kohtlemist, mis tuleneb määruse nr 2535/2001 artikli 35 lõikest 2.

- 41 Järelikult on see säte diskrimineeriv ja seega vastuolus EÜ artikli 34 lõike 2 teise lõiguga.
- 42 Ilma et oleks vaja vastata esimese küsimuse muudele osadele, tuleb järelikult sedastada, et kuna määruse nr 2535/2001 artikli 35 lõike 2 kohaselt saab Uus-Meremaa või vähendatud tollimaksumääraga impordilitsentsi taotluse esitada ainult Ühendkuningriigi pädevatele ametiasutustele, siis on see säte kehtetu.

Teine küsimus

- 43 Eelotsusetaotluse esitanud kohus küsib oma teises küsimuses sisuliselt seda, kas määruse nr 2535/2001 sätted, millega rakendati Uus-Meremaa või vähendatud tollimaksumääraga importimise meetmed, st nimetatud määruse artiklid 25 ja 32 koostoimes sama määruse III, IV ja XII lisaga, on kehtetud, kuna need on vastuolus EÜ artikli 34 lõike 2 teises lõigus ja määruse nr 1255/1999 artikli 29 lõikes 2 sätestatud mittediskrimineerimise põhimõttega ning EÜ artiklitega 28 ja 82, sest tegelikkuses loovad nad kõnealuse toote tariifikvootide haldamise korra, mis — nagu käesoleva asja tingimustes — jätab impordilitsentsi saamise võimaluse ainult ühele ettevõtjale.
- 44 Egenberger ning Saksamaa ja Poola valitsus väidavad, et määruse nr 2535/2001 artikli 25 lõike 1 esimene lõik on vastuolus EÜ artikli 34 lõike 2 teises lõigus sätestatud diskrimineerimise keeluga. Selles osas leiab Egenberger, et see säte julgustab Fonterra konkurentsi kahjustavat käitumist ja tugevdab tema turgu valitsevat seisundit, millest tuleneb diskrimineerimine Uus-Meremaa või potentsiaalsete ühenduse importijate ja Fonterra Euroopa tütarettevõtja NZMP vahel.

- 45 Komisjon ja Fonterra on seisukohal, et viimase väidetavalt konkurentsivastane tegevus ei lange isegi kaudselt kõnealuse artikli 25 lõike 1 normatiivse sisu kohaldamisalasse, kuna see säte ei tee vahet potentsiaalsete Uus-Meremaa või vähendatud tollimaksumääraga ühenduse importijate vahel.
- 46 Kõigepealt tuleb märkida, et EÜ artikli 34 lõike 2 teine lõik ja määruse nr 1255/1999 artikli 29 lõige 2 väljendavad sama, st mittediskrimineerimise põhimõtet.
- 47 Määruse nr 1255/1999 artikli 26 lõikest 3 ja artiklist 29 tuleneb, et nõukogu on pannud komisjonile ülesandeks täpsustada kooskõlas mittediskrimineerimise põhimõttega Uus-Meremaa või vähendatud tollimaksumääraga tariifikvootide haldamise meetmeid.
- 48 Selles osas valis komisjon sellise korra, mille kohaselt impordilitsentsid anti IMA 1 sertifikaatide esitamisel. Tulenevalt määruse nr 2535/2001 põhjendusest 9 lihtsustab see kord, mille alusel eksportiv riik tõestab eksporditud toodete vastavust kirjeldusele, märkimisväärselt impordi korda.
- 49 Mis puudutab Uus-Meremaa võid, siis pandi vähendatud tollimaksumääraga ühendusse imporditud võile IMA 1 sertifikaatide väljastamise eest vastutus määruse nr 2535/2001 XII lisa kohaselt Food Assurance Authorityle. Vastavalt nimetatud määruse artikli 25 lõikele 1 antakse Uus-Meremaa võile vähendatud tollimaksumääraga impordilitsents ainult siis, kui pädevatele ametiasutustele esitatakse IMA 1 sertifikaat.

- 50 Tasub märkida, et komisjonil on teatav kaalutlusruum nende haldusmeetmete valikul, millega ta rakendab talle nõukogu poolt määruse nr 1255/1999 artiklite 26 ja 29 alusel antud ülesannet.
- 51 Komisjoni kohustus on tagada, et tema meetmed vastaksid määruse nr 1255/1999 artikli 29 lõikes 2 sätestatud mittediskrimineerimise põhimõttele.
- 52 Arvestades neid kaalutlusi, tuleb uurida, kas Uus-Meremaa või vähendatud tollimaksumääraga impordilitsentside väljastamise kord, mis kehtestati määruse nr 2535/2001 asjaomaste sätetega, vastab mittediskrimineerimise põhimõttele.
- 53 Tulenevalt 2001. aasta seaduse artikli 24 lõikest 1 anti NZMP-le ainulitsents Uus-Meremaa või vähendatud tollimaksumääraga ekspordiks Euroopa Ühendusse. Seega on viimane ainus ettevõtja, kes võib omada ekspordilitsentsi ja IMA 1 sertifikaati, mis vastab eksporditud või kogusele.
- 54 On teada, et NZDB müüb võid koos vastava IMA 1 sertifikaadiga ühendusse importimise eesmärgil eranditult oma Euroopa tütarettvõtjale NZMP-le. Järelikult on NZMP ainus ettevõtja, kes võib Uus-Meremaa võid vähendatud tollimaksumääraga importida.
- 55 Kuigi IMA 1 sertifikaadi menetluse võimalused, nagu need on kehtestatud määrusega nr 2535/2001, vastavad impordi korra lihtsustamise ja tariifikvootide

järgimise parema tagamise eesmärgile, ei saa niisugune kõnealuste kvootide haldamise meede siiski lubada, et või Euroopa Ühendusse importimise korruga välistatakse kõik selle toote potentsiaalsed importijad peale ühe ettevõtja ning päädida diskrimineerimisega asjaomaste ettevõtjate vahel.

- 56 Uus-Meremaa või vähendatud tollimaksumääraga importimise kord, nagu see on sätestatud määruse nr 2535/2001 artiklites 25 ja 32 koostoimes sama määruse III, IV ja XII lisaga lubab sellist diskrimineerimist.
- 57 Lubades Uus-Meremaa ametiasutustel väljastada IMA 1 sertifikaate, samas kui NZDB kasuks ekspordimonopoli kehtestav 2001. aasta seadus veel kehtis, ei ole komisjon võtnud vajalikke meetmeid, et takistada diskrimineerimist impordilitsentside väljastamisel, kuigi niisugune kohustus pandi talle sõnaselgelt määruse nr 1255/1999 artikli 29 lõike 2 alusel.
- 58 Ilma et oleks vaja vastata esimese küsimuse muudele osadele, tuleb järelikult sedastada, et kuna määruse nr 2535/2001 artiklid 25 ja 32 koostoimes sama määruse III, IV ja XII lisaga võimaldavad diskrimineerimist Uus-Meremaa või vähendatud tollimaksumääraga impordilitsentside väljastamisel, siis on need artiklid kehtetud.

Kolmas küsimus

- 59 Arvestades kahele esimesele küsimusele antud vastuseid, puudub vajadus kolmandale küsimusele vastata.

Kohtukulud

- 60 Et põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule märkuste esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (suurkoda) otsustab:

1. **Komisjoni 14. detsembri 2001. aasta määruse (EÜ) nr 2535/2001, millega kehtestatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 1255/1999 üksikasjalikud rakenduseeskirjad seoses piima ja piimatoodete impordi korra kohaldamise ning tariifikvootide avamisega, artikli 35 lõige 2 on kehtetu, kuna selle kohaselt saab Uus-Meremaa või vähendatud tollimaksumääraga impordilitsentsi taotlusi esitada ainult Ühendkuningriigi pädevatele ametiasutustele.**
2. **Määruse nr 2535/2001 artiklid 25 ja 32 koostoimes sama määruse III, IV ja XII lisaga on kehtetu, kuna nad võimaldavad diskrimineerimist Uus-Meremaa või vähendatud tollimaksumääraga impordilitsentside väljastamisel.**

Allkirjad